

Suomen Pakolaisapu ry:n lausunto hallituksen tiedonantoon yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä

Suomen Pakolaisapu ry:n (Pakolaisapu) lausuu 10.8.2023 koskien valtioneuvoston kirjallista kuulemistä hallituksen tiedonannosta yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Suomen Pakolaisapu ry kiittää lausunnon huomioimisesta.

Vastaus kysymyksiin 1 ja 2.

Vuosille 2021-2023 laadittu Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelma pitää sisällään useita rasismien torjunnan kannalta tärkeitä tavoitteita ja toimenpiteitä. Pakolaisavun näkemyksen mukaan keskeisiä tavoitteita ovat pitkäaikaisiin ja rakenteellisiin muutoksiin tähtäävät tavoitteet: 1) Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita, 4) Kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista ja 5) Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille.

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen vaatii ohjelmallista lähestymistapaa, jossa monialaiset toimenpiteet tuottavat tavoiteltua muutosta. Ohjelmassa on paljon hyviä toimenpiteitä, mutta tietoa niiden toteutumisesta, tuloksellisuudesta ja vaikutuksista ei ole vielä riittävästi.

Vastaus kysymykseen 3.

Kaikkien ihmisten yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja oikeuksien toteutumiseksi Suomen tulisi panostaa maahanmuuttaneiden ja maahanmuuttajataustaisten oikeuksiin, asemaan ja osallisuuteen. Heidän moninaiset äänensä tulee saada kuuluviin eri tasoilla ja eri tavoilla näiden asioiden edistämiseksi.

Rakenteellista rasismia esiintyy yhteiskunnan eri sektoreilla. Viranomaisten, sosiaali- ja terveys- ja työllisyyspalveluiden, opetussektorin ja poliisin työntekijöiden yhdenvertaisuusosaamista, erityisesti antirasistista työtettä, on edistettävä laajamittaisin ja pitkäjänteisin toimin, mielellään osana ammattiin kouluttamista. Yksittäiset, pistemäiset koulutukset tai webinaarit eivät tutkimusten mukaan tuota pitkäjänteistä muutosta ja siksi osaamisen kehittämisen lisäksi on työskenneltävä eri sektoreiden ja organisaatioiden toimintakulttuurin, -tapojen ja prosessien kehittämiseksi yhdenvertaisiksi ja antirasistisiksi. Tarvitaan myös matalan kynnyksen tapa raportoida rasismista, jotta tapahtunut vahinko voidaan käsitellä ja jotta rasismia kokenut kokee tulleen kuulluksi.

Suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä tulee edistää aktiivisesti. Työperäisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja tapauksen käsittelyyn tulee ohjata riittävästi resursseja. Kotoutumista edistäviä palveluita tulisi tarjota kaikille maahanmuuttaneille heidän tarpeidensa, ei maassaoloajan tai oleskelulupastatuksen, perusteella. Tämä tukee osaltaan sitä, että osaava työvoima haluaa jäädä rakentamaan osaavaa Suomea.

Hallitusohjelma sisältää kirjauksia, jotka eivät tue yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseen tähtääviä tavoitteita. Toimivien väestösuhteiden edistämiseksi kaikessa viranomaisviestinnässä tulee välttää tarkoituksellista vastakkainasettelua eri väestöryhmien kesken niin, ettei vahvisteta me-he-jakolinjaa. Väestöryhmien välistä vuorovaikutusta on tärkeää lisätä ja myös sen kautta vaikuttaa ihmisten turvallisuudentunteeseen, asenteisiin ja osallisuuteen. Järjestöillä on merkittävä rooli edistää väestöryhmien välistä vuorovaikutusta yhteisötasolla tuomalla yhteen eri taustoista tulevia.

Kunnioittaen

Annu Lehtinen

Toiminnanjohtaja

Suomen Pakolaisapu